

У Х В А Л А

КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційним зверненням громадянина Карася Валерія Володимировича щодо офіційного тлумачення окремих положень частини другої статті 4 Закону України „Про застосування амністії в Україні“, пункту „є“ статті 8 Закону України „Про амністію у 2014 році“

м. К и ї в
13 липня 2016 року
№ 55-у/2016

Справа № 2-28/2016

Конституційний Суд України у складі суддів:

Бауліна Юрія Васильовича – головуючого,
Вдовіченка Сергія Леонідовича,
Гультая Михайла Мирославовича,
Запорожця Михайла Петровича,
Касмініна Олександра Володимировича,
Колісника Віктора Павловича,
Кривенка Віктора Васильовича,
Литвинова Олександра Миколайовича,
Мельника Миколи Івановича,
Мойсика Володимира Романовича – доповідача,
Саса Сергія Володимировича,
Сліденка Ігоря Дмитровича,
Тупицького Олександра Миколайовича,
Шаптали Наталі Костянтинівни,
Шевчука Станіслава Володимировича,

розглянув питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційним зверненням громадянина Карася Валерія Володимировича щодо офіційного тлумачення окремих положень частини другої статті 4 Закону України „Про застосування амністії в

Україні“ від 1 жовтня 1996 року № 392/96–ВР (Відомості Верховної Ради України, 1996 р., № 48, ст. 263) зі змінами, пункту „є“ статті 8 Закону України „Про амністію у 2014 році“ від 8 квітня 2014 року № 1185–VII (Відомості Верховної Ради України, 2014 р., № 23, ст. 868) зі змінами.

Заслухавши суддю-доповідача Мойсика В.Р. та дослідивши матеріали справи, Конституційний Суд України

у с т а н о в и в:

1. Громадянин Карась В.В. звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням дати офіційне тлумачення положень:

– частини другої статті 4 Закону України „Про застосування амністії в Україні“ від 1 жовтня 1996 року № 392/96–ВР зі змінами щодо незастосування амністії до осіб, засуджених за незаконне позбавлення волі або викрадення людини, якщо при цьому сталося заподіяння смерті, або нанесення тяжких тілесних ушкоджень, що потягнули за собою смерть;

– пункту „є“ статті 8 Закону України „Про амністію у 2014 році“ від 8 квітня 2014 року № 1185–VII зі змінами щодо незастосування амністії до осіб, зазначених у статті 4 Закону України „Про застосування амністії в Україні“ від 1 жовтня 1996 року № 392/96–ВР зі змінами, а також до осіб, засуджених за незаконне позбавлення волі або викрадення людини, якщо при цьому сталося заподіяння смерті, або нанесення тяжких тілесних ушкоджень, що потягнули за собою смерть (частини друга і третя статті 146 Кримінального кодексу України 2001 року (далі – Кодекс); частина друга статті 123 Кримінального кодексу України 1960 року (далі – Кодекс 1960 р.).

Крім того, суб'єкт права на конституційне звернення порушує перед Конституційним Судом України питання, „чи має застосовуватися амністія до осіб, засуджених за незаконне позбавлення волі, або викрадення людини (частина 2 статті 146 КК України 2001 р.; частина друга статті 123

КК України 1960 р.), якщо при цьому не сталося заподіяння смерті або нанесення тяжких тілесних ушкоджень, що потягнуло за собою смерть людини“.

Необхідність в офіційному тлумаченні наведених положень Закону України „Про амністію у 2014 році“ від 8 квітня 2014 року № 1185–VII зі змінами (далі – Закон № 1185) автор клопотання обґрунтовує неоднозначним, на його думку, їх застосуванням судами України щодо осіб, засуджених за злочин, передбачений частиною другою статті 146 Кодексу, що призвело до порушення його конституційних прав.

Карась В.В. зазначає, що Червонозаводський районний суд міста Харкова ухвалою від 3 вересня 2015 року на підставі статті 2 Закону № 1185 звільнив його від подальшого відбування покарання, призначеного вирокком Держинського районного суду міста Харкова. Однак цю ухвалу було скасовано ухвалою колегії суддів судової палати з розгляду кримінальних справ апеляційного суду Харківської області від 15 жовтня 2015 року, зокрема, на підставі положень статті 8 Закону № 1185, якими встановлено, що амністія не застосовується до осіб, засуджених за частинами другою та третьою статті 146 Кодексу.

Автор клопотання стверджує, що в одних рішеннях суди України задовольняли клопотання про застосування амністії до осіб, засуджених за вказаний злочин, а в інших – ні.

До конституційного звернення долучено копії ухвал Жовтневого районного суду міста Харкова від 1 серпня 2014 року, Червонозаводського районного суду міста Харкова від 3 грудня 2014 року, Шосткинського міськрайонного суду Сумської області від 19 січня 2015 року, Шевченківського районного суду міста Києва від 7 серпня 2015 року, Дніпровського районного суду міста Києва від 22 вересня 2015 року, якими задоволено клопотання про застосування амністії до осіб, засуджених за злочин, передбачений частиною другою статті 146 Кодексу, а також копії ухвал Ковпаківського районного суду міста Сум від 17 червня 2014 року,

Хмельницького міськрайонного суду Хмельницької області від 24 червня 2014 року, Ізяславського районного суду Хмельницької області від 15 липня 2014 року, Богунського районного суду міста Житомира від 4 вересня 2015 року, якими відмовлено у задоволенні таких клопотань.

2. Конституційний Суд України, вирішуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі у зв'язку з прийняттям Другою колегією суддів Конституційного Суду України Ухвали від 8 червня 2016 року про відмову у відкритті конституційного провадження у цій справі на підставі пунктів 2, 3 статті 45 Закону України „Про Конституційний Суд України“, виходить з такого.

2.1. При прийнятті Закону № 1185 у частині другій статті 4 Закону України „Про застосування амністії в Україні“ від 1 жовтня 1996 року № 392/96–ВР зі змінами (далі – Закон № 392) було встановлено, що амністія не застосовується до осіб, засуджених за незаконне позбавлення волі або викрадення людини, тобто до осіб, засуджених за частинами першою, другою, третьою статті 146 Кодексу, частинами першою, другою статті 123 Кодексу 1960 р.

У пункті „є“ статті 8 Закону № 1185 в редакції від 8 квітня 2014 року зазначалося, що амністія не застосовується до осіб, засуджених, зокрема, за незаконне позбавлення волі або викрадення людини (частини друга та третя статті 146 Кодексу; частина друга статті 123 Кодексу 1960 р.), тобто законодавець звузив коло осіб, до яких не застосовується амністія, до тих, які були засуджені за частинами другою та третьою статті 146 Кодексу, частиною другою статті 123 Кодексу 1960 р.

Законом України „Про внесення змін до деяких законів України щодо застосування амністії в Україні“ від 6 травня 2014 року № 1246–VII були внесені зміни, зокрема:

– до Закону № 392 – за якими амністія не застосовується тільки до осіб, засуджених за незаконне позбавлення волі або викрадення людини, якщо при цьому сталося заподіяння смерті, або нанесення тяжких тілесних ушкоджень, що потягнули за собою смерть;

– до Закону № 1185 – за якими амністія не застосовується до осіб, засуджених за незаконне позбавлення волі або викрадення людини, якщо при цьому сталося заподіяння смерті людині, або нанесення тяжких тілесних ушкоджень, що потягнули за собою смерть (частини друга, третя статті 146 Кодексу; частина друга статті 123 Кодексу 1960 р.).

Аналіз цих змін дає підстави для висновку, що законодавець, вказавши про незастосування амністії до осіб, засуджених за частинами другою, третьою статті 146 Кодексу та частиною другою статті 123 Кодексу 1960 р., не навів тексту частини другої статті 146 Кодексу та частини другої статті 123 Кодексу 1960 р. і не зазначив, що амністія не застосовується до осіб, засуджених за незаконне позбавлення волі або викрадення людини, вчинене щодо малолітнього або з корисливих мотивів, щодо двох чи більше осіб або за попередньою змовою групою осіб, або способом, небезпечним для життя чи здоров'я потерпілого, або таке, що супроводжувалося заподіянням йому фізичних страждань, або із застосуванням зброї, або здійснюване протягом тривалого часу. Крім того, формулювання змісту пункту „є“ статті 8 Закону № 1185 (у редакції Закону України від 6 травня 2014 року № 1246–VII) відмінне від диспозиції частини третьої статті 146 Кодексу, в якій передбачено відповідальність за діяння щодо незаконного позбавлення волі або викрадення людини, вчинені організованою групою, або такі, що спричинили тяжкі наслідки, а не „за незаконне позбавлення волі або викрадення людини, якщо при цьому сталося заподіяння смерті людині, або нанесення тяжких тілесних ушкоджень, що потягнули за собою смерть (частини друга і третя статті 146 КК України 2001 р.; частина друга статті 123 КК України 1960 р.)“.

2.2. Відповідно до Закону України „Про Конституційний Суд України“ у конституційному зверненні має зазначатися обґрунтування необхідності в офіційному тлумаченні положень Конституції України або законів України (пункт 4 частини другої статті 42); підставою для конституційного звернення щодо офіційного тлумачення Конституції України та законів України є наявність неоднозначного застосування положень Конституції України або законів України судами України, іншими органами державної влади, якщо суб'єкт права на конституційне звернення вважає, що це може призвести або призвело до порушення його конституційних прав і свобод (стаття 94).

Зі змісту конституційного звернення вбачається, що Карась В.В., порушуючи питання про офіційне тлумачення положень частини другої статті 4 Закону № 392 щодо незастосування амністії до осіб, засуджених за незаконне позбавлення волі або викрадення людини, якщо при цьому сталося заподіяння смерті, або нанесення тяжких тілесних ушкоджень, що потягнули за собою смерть, не конкретизував, що саме в них є незрозумілим і потребує офіційного тлумачення.

Конституційний Суд України вважає, що невизначеність предмета тлумачення унеможлиблює здійснення офіційної інтерпретації положень Конституції України та законів України, на чому неодноразово наголошував в ухвалах від 26 жовтня 2011 року № 53-у/2011, від 24 вересня 2013 року № 40-у/2013, від 14 жовтня 2014 року № 88-у/2014.

Таким чином, конституційне звернення не відповідає вимогам пункту 4 частини другої статті 42, статті 94 Закону України „Про Конституційний Суд України“, що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 2 статті 45 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – невідповідність конституційного звернення вимогам, передбаченим Конституцією України та цим законом.

3. У Конституції України визначено вичерпний перелік питань, підвідомчих Конституційному Суду України, зокрема офіційне тлумачення Конституції України та законів України (статті 147, 150).

Зі змісту конституційного звернення вбачається, що Карась В.В., звернувшись до Конституційного Суду України з клопотанням дати офіційне тлумачення положень пункту „є“ статті 8 Закону № 1185 та порушивши питання, „чи має застосовуватися амністія до осіб, засуджених за незаконне позбавлення волі або викрадення людини (частина 2 статті 146 КК України 2001 р.; частина друга статті 123 КК України 1960 р.), якщо при цьому не сталося заподіяння смерті або нанесення тяжких тілесних ушкоджень, що потягнуло за собою смерть людини“, фактично намагається отримати консультацію щодо правозастосування вказаних положень та щодо можливості застосування амністії до нього.

Конституційний Суд України наголошував, що надання консультацій чи роз'яснень з приводу правозастосування не належить до його повноважень (ухвала від 1 червня 2016 року № 36-у/2016).

Наведене є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 3 статті 45 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – непідвідомчість Конституційному Суду України питань, порушених у конституційному зверненні.

Враховуючи викладене та керуючись статтями 147, 150, 153 Конституції України, статтями 42, 45, 50, 94 Закону України „Про Конституційний Суд України“, Конституційний Суд України

у х в а л и в:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційним зверненням громадянина Карася Валерія Володимировича щодо офіційного тлумачення окремих положень частини другої статті 4 Закону України „Про застосування амністії в Україні“ від 1 жовтня

1996 року № 392/96–ВР зі змінами, пункту „є“ статті 8 Закону України „Про амністію у 2014 році“ від 8 квітня 2014 року № 1185–VII зі змінами на підставі пунктів 2, 3 статті 45 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – невідповідність конституційного звернення вимогам, передбаченим Конституцією України та цим законом; неповідомчість Конституційному Суду України питань, порушених у конституційному зверненні.

2. Ухвала Конституційного Суду України є остаточною.

КОНСТИТУЦІЙНИЙ СУД УКРАЇНИ